Ministerstwo Sprawiedliwości

Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji

DWOiP-VI.0512.12.2026
Warszawa, 11 września 2026 r.

Pan
[redacted]

ZAWIADOMIENIE O SPOSOBIE ZAŁATWIENIA PETYCJI

Ministerstwo Sprawiedliwości, działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 870), zawiadamia, że petycja z dnia 17 lipca 2026 r., dotycząca podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu zmianę przepisów ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 882), dalej u.k.s. oraz ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 1046 ze zm.), dalej k.p.c., w zakresie wprowadzenia automatycznego mechanizmu naliczania karnych, podwyższonych odsetek od nielegalnych transakcji i nienależnie pobranych środków przez komorników sądowych po zakończeniu postępowania oraz odpowiedzialności organów nadzoru, nie została uwzględniona.

UZASADNIENIENIE

W pierwszej kolejności należy wskazać, że podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej komornika stanowi art. 36 u.k.s., zgodnie z którym komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności.

Przepis ten ustanawia zatem szczególną podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej komornika za szkodę powstałą w związku z wykonywaniem czynności zawodowych. Odpowiedzialność ta obejmuje zarówno działania komornika, jak i zaniechania polegające na niewykonaniu obowiązku wynikającego z przepisów prawa.

Przepis ten określa zasady odpowiedzialności za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności komornika, nie pozostawiając osoby poszkodowanej bez ochrony prawnej w sytuacji, gdy komornik podejmie czynność niezgodną z prawem.

Jednocześnie art. 36 ust. 2 u.k.s. przewiduje odpowiedzialność solidarną Skarbu Państwa z komornikiem za szkodę. Przepis ten określa również zasady roszczeń zwrotnych pomiędzy Skarbem Państwa a komornikiem, w szczególności w sytuacji, gdy szkoda powstała wskutek stosowania się przez komornika do zarządzeń sądu lub organów nadzoru administracyjnego.

Należy zatem uznać, że ustawodawca kompleksowo uregulował podstawową zasadę odpowiedzialności odszkodowawczej komornika, wiążąc ją z wystąpieniem szkody

+48 22 52 12 888
kontakt@ms.gov.pl
www.gov.pl/sprawiedliwosc

Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa P-33

wyrządzonej niezgodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu czynności.

W zakresie nieuregulowanym przepisami szczególnymi zastosowanie znajdują odpowiednie przepisy prawa cywilnego dotyczące odpowiedzialności odszkodowawczej oraz świadczeń pieniężnych, w tym przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące naprawienia szkody oraz odsetek za opóźnienie.

Nie oznacza to, że dla zapewnienia ochrony prawnej osób poszkodowanych konieczne jest ustanowienie dodatkowej, szczególnej kategorii odsetek o charakterze karnym.

Na szczególną uwagę zasługuje również art. 31 ust. 2 u.k.s., który już obecnie przewiduje szczególną regulację dotyczącą odsetek za opóźnienie po stronie komornika.

Zgodnie z tym przepisem, jeżeli komornik dopuści do opóźnienia w przekazaniu wyegzekwowanych należności, jest obowiązany zapłacić uprawnionemu odsetki ustawowe za opóźnienie od kwot otrzymanych i nierozliczonych w terminie, chyba że nieprzekazanie należności było spowodowane zdarzeniami przewidzianymi w ustawie, w szczególności zawieszeniem postępowania egzekucyjnego lub wstrzymaniem wykonalności tytułu wykonawczego przez sąd.

Regulacja ta ma istotne znaczenie z punktu widzenia postulatu zawartego w petycji, ponieważ pokazuje, że ustawodawca już przewidział szczególną odpowiedzialność odsetkową komornika w sytuacji opóźnienia w przekazaniu wyegzekwowanych środków.

Jednocześnie art. 31 ust. 2 u.k.s. posługuje się odsetkami ustawowymi za opóźnienie, a nie odsetkami o charakterze karnym czy sankcyjnym. Przyjęte rozwiązanie pozwala zrekompensować uprawnionemu skutki opóźnienia, a zarazem zachowuje proporcjonalność pomiędzy naruszeniem obowiązku a jego konsekwencjami.

Należy przy tym podkreślić, że zakres art. 31 ust. 2 u.k.s. jest określony przedmiotowo i dotyczy opóźnienia w przekazaniu wyegzekwowanych należności uprawnionemu. Nie stanowi on zatem generalnej podstawy rozstrzygania wszystkich możliwych przypadków bezprawnego pobrania lub zatrzymania środków. W takich przypadkach zastosowanie znajdują odpowiednie przepisy dotyczące odpowiedzialności odszkodowawczej, w szczególności art. 36 u.k.s.

Istnienie szczególnej regulacji odsetkowej w art. 31 ust. 2 u.k.s. potwierdza jednak, że ustawodawca w sposób celowy i zróżnicowany określił konsekwencje opóźnienia komornika w zakresie gospodarowania wyegzekwowanymi środkami.

Nie znajduje uzasadnienia zatem postulat wprowadzenia odsetek w wysokości dwukrotności lub trzykrotności odsetek ustawowych za opóźnienie, przy jednoczesnym ustanowieniu minimalnej stawki na poziomie 15% w stosunku rocznym.

Obowiązujące przepisy przewidują już kilka instrumentów prawnych służących ochronie osób, których prawa zostały naruszone przez niezgodne z prawem działania lub zaniechania komornika.

Po pierwsze, art. 36 u.k.s. ustanawia odpowiedzialność odszkodowawczą komornika za szkodę wyrządzoną niezgodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem.

Po drugie, art. 31 ust. 2 u.k.s. przewiduje obowiązek zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie w przypadku nieterminowego przekazania wyegzekwowanych należności.

Po trzecie, przepisy Kodeksu postępowania cywilnego przewidują środki procesowe umożliwiające kontrolę czynności i zaniechań komornika.

W tej sytuacji brak jest podstaw do uznania, że skuteczna ochrona prawna wymaga wprowadzenia dodatkowej sankcji odsetkowej. Należy ocenić, że proponowane przez wnioskodawcę odsetki miałyby charakter nie tylko kompensacyjny, lecz przede wszystkim represyjny. Ich wysokość byłaby automatycznie uzależniona od samego faktu dokonania określonej czynności, niezależnie od rozmiaru rzeczywiście poniesionej szkody, charakteru naruszenia, przyczyn jego powstania oraz okoliczności konkretnej sprawy.

Szczególne wątpliwości budzi również propozycja naliczania takich odsetek odrębnie od każdej jednostkowej transakcji, potrącenia lub operacji finansowej. Wprowadzenie takiej zasady prowadziłoby do wielokrotnego zwiększania odpowiedzialności finansowej w zależności od liczby operacji technicznych dokonanych w toku jednego postępowania, nawet jeżeli ich źródłem byłoby jedno zdarzenie lub jedno naruszenie obowiązku.

Taki mechanizm nie byłby powiązany z wysokością rzeczywistej szkody i mógłby prowadzić do nieproporcjonalnych skutków finansowych.

Z tych względów należy uznać, że obecny model odpowiedzialności odszkodowawczej i odsetkowej jest wystarczający i nie wymaga uzupełnienia o odsetki o charakterze karnym.

Nie znajduje również uzasadnienia proponowana zmiana art. 816 k.p.c. w zakresie uchylania zajęć po zakończeniu lub umorzeniu postępowania.

Zagadnienie to jest już uregulowane w art. 826 k.p.c.

Zgodnie z art. 826 § 1 k.p.c. umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych, z zastrzeżeniem ochrony praw osób trzecich.

Oznacza to, że w przypadku umorzenia postępowania skutek w postaci uchylenia dokonanych czynności egzekucyjnych następuje z mocy prawa. Nie jest zatem konieczne wprowadzanie kolejnej regulacji nakładającej na komornika obowiązek formalnego „uchylania" wszystkich czynności, które zostały już uchylone wskutek umorzenia postępowania.

Jednocześnie art. 826 § 2 k.p.c. przewiduje obowiązek niezwłocznego zawiadomienia, po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu postępowania, osób trzecich, na których prawa i obowiązki zajęcie miało wpływ, o uchyleniu dokonanego zajęcia. Przepis wymienia w szczególności dozorcę zajętej ruchomości, pracodawcę, bank oraz dłużnika zajętej wierzytelności. Zdanie pierwsze tego przepisu stosuje się również w razie ukończenia postępowania egzekucyjnego w inny sposób.

Obowiązujące przepisy obejmują zatem oba elementy wskazane w petycji tj.: skutek w postaci uchylenia zajęcia oraz obowiązek poinformowania właściwych podmiotów o tym fakcie.

Na koniec należy wskazać, że system prawny przewiduje również możliwość bezpośredniej kontroli czynności lub zaniechań komornika przez sąd. Zgodnie bowiem z art. 767 § 1 k.p.c. na czynność komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego. Skarga przysługuje również na zaniechanie przez komornika dokonania czynności.

Oznacza to, że jeżeli komornik nie wykonuje obowiązku wynikającego z przepisów postępowania egzekucyjnego, zainteresowany podmiot posiada środek prawny umożliwiający poddanie takiego zaniechania kontroli sądowej.

Ponadto, art. 759 § 2 k.p.c. przyznaje sądowi możliwość wydawania z urzędu komornikowi zarządzeń zmierzających do zapewnienia należytego wykonania egzekucji oraz usuwania spostrzeżonych uchybień.

Obowiązujący model nie pozostawia zatem osoby zainteresowanej wyłącznie w sferze postępowania administracyjnego lub skargowego, lecz przewiduje możliwość uruchomienia kontroli sądowej czynności lub zaniechania komornika.

Za niezasadny należy również uznać postulat wprowadzenia obligatoryjnego obowiązku prezesa sądu rejonowego oraz sędziego wizytatora wydania, w terminie 7 dni, nakazu zwrotu środków wraz z odsetkami, pod rygorem automatycznego wszczęcia postępowania dyscyplinarnego oraz nałożenia kary finansowej. Nie zasługuje na uwzględnienie również propozycja ustanowienia kary gwarancyjnej w wysokości 5 000 zł za każde zaniechanie organu nadzoru oraz obligatoryjnego wszczynania postępowania dyscyplinarnego wobec prezesa sądu rejonowego lub sędziego wizytatora.

Powzięcie przez organ nadzoru informacji o potencjalnym naruszeniu prawa nie jest bowiem równoznaczne ze stwierdzeniem, że takie naruszenie rzeczywiście nastąpiło.

Organ nadzoru może być zobowiązany do zbadania okoliczności sprawy, zapoznania się z dokumentacją oraz ustalenia, czy określona czynność komornika była zgodna z prawem. W zależności od charakteru sprawy właściwość może należeć do sądu w ramach nadzoru judykacyjnego, nie zaś do organu nadzoru administracyjnego.

Reasumując, obowiązujący system prawny przewiduje kompleksowe instrumenty odpowiedzialności i kontroli działalności komorników.

Z tych względów postulowana przez Pana zmiana przepisów prawnych, nie została uznana za zasadną.

Pouczenie: *Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.*

Z wyrazami szacunku
Tomasz Kozłowski
Zastępca Dyrektora
Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji
/podpisano elektronicznie/

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	6719690.18832444.14703567
Nazwa dokumentu	Odpowiedź na petycję.pdf
Tytuł dokumentu	Odpowiedź na petycję
Sygnatura dokumentu	DWOiP-VI.0512.12.2026
Data dokumentu	2026-09-11 13:07:13
Skrót dokumentu	1C3F236F20C24FBB76CF9EBCB8C0F6BA0C11BC2D
Wersja dokumentu	1.4
Data podpisu	2026-09-11
Sygnatariusz	Tomasz Adam Kozłowski
Stanowisko	Zastępca Dyrektora
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.132.66.66.
Data wydruku:	2026-09-14 10:34:34
Autor wydruku:	Borzemska Katarzyna w zastępstwie za . Sekretariat DWOiP-VI